

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาผลการใช้นิทานพื้นบ้านอีสานเป็นสื่อพัฒนาความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านโนนระเวียง จังหวัดนครราชสีมา โดยได้ดำเนินการตามกรอบแนวทางและได้ข้อสรุป ดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.1.1 เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้นิทานพื้นบ้านอีสานก่อนเรียนและหลังเรียน

1.1.2 เพื่อศึกษาอัตราพัฒนาการในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้นิทานพื้นบ้านอีสานระหว่างเรียน

1.1.3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้นิทานพื้นบ้านอีสาน

1.2 สมมติฐานของการวิจัย

1.2.1 ความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้นิทานพื้นบ้านอีสานหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

1.2.2 อัตราพัฒนาการในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนภาษาไทย ระหว่างเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้นิทานพื้นบ้านอีสานสูงขึ้น

1.2.3 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้นิทานพื้นบ้านอีสานมีความพึงพอใจในระดับมาก

1.3 วิธีดำเนินการวิจัย

1.3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านโนนระเวียง จังหวัดนครราชสีมา ที่กำลังศึกษาอยู่ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550

จำนวน 2 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งสิ้นจำนวน 61 คน ซึ่งทั้งสองห้องมีลักษณะคล้ายความสามารถในการใช้หลักสูตรเดียวกัน มีลักษณะคล้ายกันในด้านสภาพเศรษฐกิจ สังคม สภาพแวดล้อมของชุมชน และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนใกล้เคียงกัน โดยพิจารณาจากผลการเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสอบใกล้เคียงกัน

2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของเรียนบ้านโนนระเวียง จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งเป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Sample Random) โดยการจับฉลาก ได้มาจำนวน 1 ห้องเรียน ซึ่งมีนักเรียนจำนวน 30 คน

1.3.2 เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1) แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย ที่ใช้นิทานพื้นบ้านอีสานจำนวน 10 เรื่อง เป็นสื่อพัฒนาความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน โดยมีแผนการเรียนรู้ทั้งหมด 10 แผน ใช้เวลาในการสอนแต่ละ 2 ชั่วโมง นำแผนการเรียนรู้เสนอผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้อง โดยได้ค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปทุกแผน

2) แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ก่อนเรียน โดยใช้นิทานพื้นบ้านอีสาน เรื่อง ลูกข้างกตัญญู และคนปากเสีย มีค่าความยากง่าย (*p*) อยู่ระหว่าง .35 – .80 ค่าอำนาจจำแนก (*r*) ระหว่าง .20 - .80 และมีค่าความเที่ยงของแบบทดสอบปัจจัย เท่ากับ 0.8946 ค่าความเที่ยงของแบบทดสอบอัตนัยโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แล้ว ครอบบาก เท่ากับ 0.8796 และแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนหลังเรียน โดยใช้นิทานพื้นบ้านอีสาน เรื่อง ความกตัญญูของลูกวัว และหมากแตงลาย มีค่าความยากง่าย (*p*) อยู่ระหว่าง .20 – .80 ค่าอำนาจจำแนก (*r*) ระหว่าง .20 - .60 และมีค่าความเที่ยงของแบบทดสอบปัจจัย เท่ากับ 0.8886 ค่าความเที่ยงของแบบทดสอบอัตนัยโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แล้ว ครอบบาก เท่ากับ 0.8540 โดยแบบทดสอบทั้งสองฉบับเป็นแบบปัจจัยชนิดเดียวกัน 4 ตัวเลือก และแบบการเขียนสรุปความ

3) แบบทดสอบวัดอัตราพัฒนาการทางการเรียนระหว่างเรียน เป็นแบบฝึกทักษะการอ่าน การคิดวิเคราะห์ และการเขียนของแต่ละแผนการเรียนรู้ ซึ่งเป็นแบบปัจจัยชนิดเดียวกัน แบบเติมคำ แบบเขียนตอบ และแบบเขียนสรุปความ

4) แบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ หาค่าดัชนีความสอดคล้องได้ค่า IOC ตั้งแต่ 0.66 ขึ้นไป

1.3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) ด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนก่อนเรียน โดยใช้นิทานพื้นบ้านอีสานจำนวน 2 เรื่อง ได้แก่ ลูกช้างกตัญญู และคนปากเสีย

2) นำแผนการจัดการเรียนรู้ทั้งหมด 10 แผน ให้เวลาสอนแผนละ 2 ชั่วโมง รวมทั้งหมด 20 ชั่วโมง ไปทดลองสอนกับกลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนบ้านโนนระเวียง จังหวัดนครราชสีมา การนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้สอนครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการสอนด้วยตนเอง

3) ทดสอบหลังเรียน (Post-test) ด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนหลังเรียน โดยใช้นิทานพื้นบ้านอีสานจำนวน 2 เรื่อง ได้แก่ ความกตัญญูของลูกวัว และหมากแตงตาวย

4) นำแบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียนไปให้นักเรียนทำแบบสอบถามความรู้สึกหลังจากที่เรียนโดยใช้นิทานพื้นบ้านอีสานทั้ง 10 แผนเสร็จสิ้นแล้ว

1.3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) เปรียบเทียบความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ก่อน และหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยนำคะแนนที่ได้จากการวัดก่อนและหลังเรียน มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และใช้การทดสอบค่าที่ (t-test แบบ dependent)

2) เปรียบเทียบอัตราพัฒนาการในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ระหว่างเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้นิทานพื้นบ้านอีสาน จากการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนจำนวน 5 ครั้ง โดยใช้สถิติพื้นฐาน คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอัตราพัฒนาการ

3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้นิทานพื้นบ้านอีสาน ใช้สถิติ คือ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

1.4 ผลการวิจัย

1.4.1 นักเรียนที่เรียนโดยการใช้นิทานพื้นบ้านอีสานในการจัดกิจกรรมพัฒนาความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนภาษาไทย มีคะแนนความสามารถหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.4.2 นักเรียนที่เรียนโดยการใช้นิทานพื้นบ้านอีสานเป็นสื่อ มีอัตราพัฒนาการสูงขึ้น โดยมีอัตราพัฒนาการเฉลี่ย เท่ากับ 0.73

1.4.3 นักเรียนมีความรู้สึกพึงพอใจในการเรียนโดยใช้itizenทันพื้นบ้านอีสาน อุบลฯ ในระดับมากถึงมากที่สุดในทุกรายการที่ได้ประเมิน

โดยสรุป ความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนของนักเรียนขั้น ประถมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนโดยการใช้itizenทันพื้นบ้านอีสานเป็นสื่อสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่าการสอนโดยใช้itizenทันพื้นบ้านอีสานเป็นสื่อทำให้ นักเรียนมีความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนสูงขึ้นเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ นักเรียนมีอัตราพัฒนาการระหว่างเรียนในระดับที่สูงขึ้น รวมทั้งมีความพึงพอใจในกิจกรรมการ เรียนโดยใช้itizenทันพื้นบ้านอีสานเป็นสื่อพัฒนาความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน มีค่าแผลนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด

2. อภิปรายผล

การวิจัยเพื่อศึกษาผลการใช้itizenทันพื้นบ้านเป็นสื่อพัฒนาความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนภาษาไทยของนักเรียนขั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการวิเคราะห์ข้อมูลหลัง การทดลองพบว่า

2.1 ผลการพัฒนาความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนของนักเรียนที่ เรียนโดยใช้itizenทันพื้นบ้านอีสานเป็นสื่อหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับ อรหัย ชีตารักษ์ (2546: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษา การใช้itizenทันพื้นบ้านภาคเหนือเป็นสื่อเพื่อพัฒนาการอ่านและการเขียนภาษาไทย ของนักเรียนขั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนแม่โป่ง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้itizenทัน พื้นบ้านภาคเหนือเป็นสื่อการเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านและการเขียนหลังเรียนสูงกว่าก่อน เรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผลงานวิจัยของ สุพัตรา พร้อมดิษฐ์ (2546: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการใช้itizenทันพื้นบ้านจังหวัดจันทบุรีที่มีต่อการอ่านจับใจความของนักเรียน ขั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลจันทบุรี พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้itizenทันพื้นบ้านเป็นสื่อ ในการอ่านจับใจความมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยไม่ใช้itizenทันพื้นบ้านอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุบพา ญาณจันทร์ (2538: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณโดยใช้กับไม่ใช้itizenทันพื้นบ้าน อุบลฯ เป็นสื่อในการสอนอ่าน สำหรับนักเรียนขั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนจอมสุราวงศ์อุปถัมภ์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของกลุ่มทดลองสูง

กว่าก้าวสู่ความคุณอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่าการนำนิทานพื้นบ้านมาเป็นสื่อในการพัฒนาความสามารถทางการเรียน โดยการนำนิทานมาเล่าโดยใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย เป็นวิธีการที่ทำให้นักเรียนมีพัฒนาการทางด้านการอ่าน การคิดวิเคราะห์ และการเขียน และช่วยปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมและลักษณะนิสัยที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนได้โดยที่นักเรียนไม่รู้ตัว ดังคำกล่าวของ วิชัย วงศ์ใหญ่ (2541: 66) ซึ่งกล่าวถึงการสอนโดยใช้นิทานเป็นการพัฒนาความรู้คู่ความดีว่า "วัยเด็กเล็กจะใช้สมองซึ่งขาดความคิดสร้างสรรค์ นิทานช่วยให้ผู้เรียนรู้จักโลก รู้จักชีวิต รู้จักใช้จินตนาการซึ่งเป็นสิ่งสำคัญสำหรับความคิดสร้างสรรค์ นิทานนอกจากให้ความสนุกสนานแล้วยังมีคุณค่าในการปลูกฝังจริยธรรม และรักษาบรรทัดฐานของสังคมด้วย และคำกล่าวของ บันลือ พฤกษะวัน (2532: 20-23) กล่าวว่า การนำเอาประสบการณ์หรือเรื่องราวที่ใกล้เคียงกับชีวิตจริงของเด็กมาสร้างเป็นบทอ่าน ช่วยให้บทอ่านมีความหมายและน่าสนใจสำหรับเด็ก ด้วยเหตุนี้จึงกล่าวได้ว่า นักเรียนสามารถพัฒนาความสามารถในการอ่าน การคิดวิเคราะห์ และการเขียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ถ้าหากนักเรียนได้เรียนในสิ่งที่ใกล้ตัวและเหมาะสมกับระดับความสนใจของเด็ก มีการฝึกทักษะการอ่าน การคิดวิเคราะห์ และการเขียนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

ดังนั้นการใช้นิทานพื้นบ้านอีสานเป็นสื่อพัฒนาความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนภาษาไทย โดยการให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมอย่างหลากหลาย ได้อ่านในใจ อ่านออกเสียง และบบทบาทสมมุติ และการอ่านทำให้นักเรียนได้ฝึกคิด ฝึกจำใจความสำคัญ ฝึกวิเคราะห์ลักษณะพฤติกรรมตัวละครในนิทาน ฝึกเขียนสรุปความทุกครั้ง จะทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหา และนักเรียนสามารถนำคติธรรมต่าง ๆ ในนิทานไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันของตนได้ จึงทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตัวเอง และจะช่วยพัฒนาความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนของนักเรียนได้

2.2 ด้านอัตราพัฒนาการในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนระหว่างเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้นิทานพื้นบ้านอีสานเป็นสื่อ พบว่า นักเรียนมีอัตราพัฒนาการระหว่างเรียนสูงขึ้นซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการนำนิทานพื้นบ้านอีสานมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทำให้นักเรียนมีความสุขในการเรียน กล้า

แสดงความคิดเห็น ได้ฝึกคิดวิเคราะห์ อภิปราชผล และสามารถเขียนสรุปความจากนิทานได้ดี เนื่องจากนิทานพื้นบ้านเป็นเรื่องราวที่ใกล้ตัวเด็กทำให้เด็กสนใจและคุ้นเคยอยู่แล้ว ดังคำกล่าวของ วานา เกตุภาค (2521: 66) ที่กล่าวว่า นิทานพื้นเมืองให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน ให้คิดในการดำเนินชีวิตซึ่งจะนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการฝึกอบรมเด็กได้เป็นอย่างดี และทำให้รู้ด้วยการนิดๆ วรรณคดี ละคร จิตกรรม ประติมกรรมและความรู้ด้านต่าง ๆ

สรุปได้ว่าการนำนิทานพื้นบ้านมาให้นักเรียนได้อ่าน ฝึกคิดวิเคราะห์ และเขียน ทำให้นักเรียนเกิดความสนุกสนานและภาคภูมิใจในห้องอ่านของตน ซึ่งนักเรียนจะสามารถหาความรู้เพิ่มเติมได้จากการในครอบครัวถ้านักเรียนมีข้อสงสัยหรือข้อซ้องใจจากสิ่งที่ได้อ่านในนิทาน และการที่นักเรียนมีอัตราพัฒนาการระหว่างเรียนที่สูงขึ้นนั้น เมื่อจากนักเรียนได้ทำแบบฝึกหัดจะและได้ทราบผลลัพธ์ทันที ทำให้นักเรียนกระตือรือร้นที่จะทำกิจกรรมในครั้งต่อไปให้ดีขึ้น ซึ่งเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนแข่งขันกับตัวเอง

2.3 ด้านความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้นิทานพื้นบ้านอีสานเป็นสื่อ พัฒนาความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนภาษาไทย ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความรู้สึกพึงพอใจในการเรียนที่เรียนโดยใช้นิทานพื้นบ้านอีสานอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับ อรทัย ชีตารักษ์ (2546: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการใช้นิทานพื้นบ้านภาคเหนือเป็นสื่อเพื่อพัฒนาการอ่านและการเขียนภาษาไทย ของนักเรียนชั้น

ประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนแม่โปง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้นิทานพื้นบ้านภาคเหนือเป็นสื่อการเรียนมีเจตคติต่อการอ่านและการเขียนภาษาไทยระดับค่อนข้างดี และ สุพัตรา พร้อมดิษฐ์ (2546: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาผลการใช้นิทานพื้นบ้านจังหวัดจันทบุรีที่มีต่อการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อนิทานพื้นบ้านหลังเรียนดีกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้สอดคล้องกับคำกล่าวของ ถิรันันท์ อนรัช (2528: 81) ที่กล่าวว่า การนำนิทานพื้นบ้านมาเป็นสื่อในการสอนอ่านว่าทำให้นักเรียนได้รู้จักแบ่งมุมต่าง ๆ ของอารมณ์ ความรู้สึก ความคิด ช่วยให้นักเรียนเกิดจินตภาพในด้านการท่องเที่ยว การผจญภัยได้พบปะประสบการณ์แปลก ๆ ใหม่ ๆ ก่อให้เกิดคุณค่าต่อผู้อ่าน และสามารถพัฒนาสติปัญญาได้ จากผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้น

สรุปได้ว่า การสอนโดยการนำนิทานพื้นบ้านอีสานเป็นสื่อพัฒนาความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน สามารถทำให้นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนในระดับมากที่สุด เพราะการนำนิทานที่มีเนื้อหาและตัวละครที่น่าสนใจมาให้นักเรียนได้อ่าน ทำให้นักเรียนมี

ความสนใจในสิ่งที่สอน ฝึกสร้างจินตนาการ ฝึกการคิดวิเคราะห์ลักษณะตัวละคร หาข้อคิดและคติสอนใจในอันที่จะนำไปใช้ประโยชน์ได้ ตลอดจนรู้จักชีวิตความเป็นอยู่ของตัวละครในยุคสมัยที่ผ่านมา การสอนโดยใช้นิทานพื้นบ้านจึงเป็นการสอนที่นักเรียนไม่รู้สึกเบื่อ ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจ จริงจัง และรับเอาพฤติกรรมนั้น ๆ จากตัวละครไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไม่รู้สึกตัว

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 ครูผู้สอนควรเลือกนิทานพื้นบ้านอีสานให้เหมาะสมกับความสนใจและระดับชั้นของผู้เรียน

3.1.2 ควรให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการอ่าน การคิดวิเคราะห์ และการเขียนควบคู่กันทุกรึ้ง ฝึกให้พอเหมาะสมกับเวลาและฝึกอย่างต่อเนื่อง

3.1.3 การสอนโดยการนำนิทานพื้นบ้านอีสานมาจัดกิจกรรมพัฒนาความสามารถในการอ่าน การคิดวิเคราะห์ และการเขียน ถ้าจะให้ได้ผลดีนั้น บุคลิกภาพของครูผู้สอนเป็นสิ่งสำคัญ ครูต้องค่อยดูแลขณะที่นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม และให้แรงเสริมโดยการชมเชยให้กำลังใจเสมอ

3.1.4 นิทานพื้นบ้านของแต่ละท้องถิ่นมีอยู่มากมายซึ่งมีเนื้อหาที่น่าสนใจ ครูผู้สอนสามารถนำมายังกิจกรรมการเรียนการสอนในรูปแบบต่าง ๆ ได้หลากหลาย และนิทานพื้นบ้านก็เป็นเรื่องที่นักเรียนให้ความสนใจเป็นพื้นฐานอยู่แล้ว ดังนั้นการนำนิทานพื้นบ้านมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนยังช่วยอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นและทำให้เกิดความรักท้องถิ่นของตนมากขึ้นด้วย

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครึ่งต่อไป

3.2.1 ควรมีการวิจัยเบริ่ยบเทียบความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนระหว่างกลุ่มที่ใช้นิทานพื้นบ้านอีสานกับกลุ่มที่ใช้วิธีสอนแบบอื่น

3.2.2 ครูผู้สอนกลุ่มสาระภาษาไทยควรสอบถามความสนใจของนักเรียนในช่วงชั้นต่าง ๆ ที่มีต่อนิทานพื้นบ้านอีสานเพื่อจะได้เลือกเรื่องที่เหมาะสมมาใช้เป็นสื่อในการพัฒนาความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

3.2.3 ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาความสามารถในด้านอื่นให้กับนักเรียนด้วย เช่น ทักษะการฟัง และทักษะการพูด โดยการนำนิทานพื้นบ้านอีสานมาเป็นสื่อเพื่อพัฒนา